

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 24. WRZEŚNIA ROKU 1791.

Z Warszawy d. 24. Września.
SESSYA SEYMO: CCCCLXV.
 Dnia 20. Września.

IP. Marszałek! Seymowy w Zagaieniu swoim wyraził, iż gdy jest podany Projekt ustanowienia *Jurium Cancellariae* w Sądach Wydziałowych y Assessorckich, zaczyni ten przez IP. Sekretarza Seymowego przeczytany zostanie. Czytał IP. Sekretarz ten Projekt, który do Deliberacyi wzięty został.

IP. Woyczyński Rawski, w Głosie swoim dopraszał się, ażeby jak najprędzey przystąpiono do wynaydowania Funduszów na Woyškó, a między innemi Funduszami, radził, ażeby względem Starośw Decyzya Stanów nastąpiła.

IP. Nofarszewski Ciechanowski, w Głosie swoim dopraszał się, ażeby w Konstytucyi Rządowej, niektóre nastąpiły objaśnienia, a szczególny względem odpowiedzialności Królów, ieśliby ei co nad Prawo postąpić mieli; y w tej mierze podał Projekt. Natem Wniosek, w licznych Głosach nastąpiła odpowiedź: Ze Ustawa Konstytucyi Rządowej, w niczym, ani odmieniona, ani

poprawiana być nie może; że Król żaden, nie sam przez się czynić nie może bez podpisu Ministra, a ieśliby Minister iakową decyzya Królewką przeciw Prawu podpisał, takowy życiem y Maiątkiem swoim odpowiadać musi, y w takowym zdarzeniu, *Sejm Gotowy* zaraz zwolywanym przez Marszałka zostanie; ieśliby zaś kiedy niezgęciem y nieczynnością Narodu, Król który użył arbitralney mocy na ucisnienie tegoż Narodu, w ten czas zapewne znalazłby tyle sposobów, iż do żadney odpowiedzi przez nikogo pociąganym nie zostałby, a przeto próżne wszystkie byłyby Prawa względem odpowiedzialności Królów.

Po takowych oświadczonych zdaniach, Sessya Solwowaną została na Czwartek następujący na godzinę 10. to jest na dzień 22. Września.

Z Paryża d. 2. Wrześ: Na Sessyi Narodowego Zgromadzenia d. 29. Sierpnia dekretowano: że Król na potym ma wyznaczyć Mieysca, gdzie rozmaite Trybunały y Admini-

stracy być mają rozłożone. (Zgromadzenie Narodowe więcej teraz cokolwiek władzy, iak się zdaie, chce przydać Mocy Wykonawczej, którey Szefem iest Król Jmć.)

Na Sessyi d. 30. czytano List od Biskupa *Bazyleyjskiego* pisany do Pana *de Montmorin* z doniesieniem, iż wiernie chce zachować ugody zawarte z *Francyą*, obowiązując się w przypadku Woyny z tąż *Francyą* zabronić Woysku *Austryackiemu* weyścia do iego Kraiow; zapewnił przytym Xiąże Biskup *Francyjskich* Posłow, iż Ministrowi swemu przy Seymie *Ratysbońskim* dał rozkaz deklarowania, że gotów iest wchodzić z *Francyą* w Negocyacye względem swych Poslesy w *Alsacyi*. Dopiero o Zgromadzeniach Narodowych, które mają rewidować Konstytucyą, uchwalono wprzod następującą Propozycyą: *Narod ma Prawo żadney Preskrypcyi nie podpadaiące, do zrewidowania swoiey Konstytucyi; lecz Zgromadzenie Narodowe deklaruie, że Interes wyciąga, ażeby to Prawo na lat 30. bylo zawieszzone.*

Na Sessyi d. 31. Sierpnia dekretowano ieszcze o Zgromadzeniniu Narodowym do zrewidowania *Konstytucyi* przeznaczonym, co następuje: „Jeżeli na trzech Prawodawstwach następnie za sobą idących, stanie zgoda na odmienienie tego lub owego Artykulu w *Konstytucyi*; tedy odmiana ta żądana, ma być wzięta na rozwagę; Prawodawstwo czwarte, będzie miało Prawo deliberowania o odmianie przez trzy

poprzednie Legislacye żądaney; Deputowani Legislacyi pierwfzey, drugiey, y trzeciey, niemogą być Legislatorami przy Prawodawstwie czwartym, mającym deliberować o Poprawie Artykulów *Konstytucyi*. Przy końcu tey Sessyi, czytano ieszcze List od Pana *de Blanchelande* Gubernatora Wyspy *St. Domingo*, datowany dnia 16. Lipca, gdzie oświadcza swą boiaźń o niefortunne skutki, niezawodnie tam spodziewane, iezeli wiadomy Dekret *Nuro: Zgrom:* pod dniem 15. Maia względem *Ludzi Kolorowych* zapadły, niezostanie albo zawieszony, albo całkiem skasowany. Czytano inne ieszcze Listy od Miast *Bordeaux* y *Havre de Grace*, gdzie domagaia się zniesienia Dekretu rzeczzonego, gdyż inaczey, Handel *Francyi* z *Wyspą St. Domingo* dołączętu upadnie. W *Bordeaux* tenże Interes, wielką tam sprawił Fermentacyą, y Maytkowie iuz iuz chcieli przypinać Kokardę białą.

Na Sessyi dnia 1. Września dekretowano: (1) *Narodowe Zgromadzenie* w swych Archiwach rozkaze zapisywać do osobney Księgi Jmiona y Mieszkania Deputowanych do pierwfzey Legislatury nominowanych, iak tylko przyiada do *Paryża*; ażeby ninieysze *Zgromadzenie* wiedziało, kiedy oni będą w liczbie dostateczney dla zaczęcia swoich Robot, y dla zastąpienia miejsca *Konstytucyinego Zgromadzenia*, które ich przywoła, iak czas będzie. (2) Legislatura, mająca zlecenie zrewidowania *Konstytucyi*,

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SOBOTE DNIA 24. WRZESNIA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 24. Września.

SESSYA SEYMOWA CCCCLXVI. Dnia 22. Września.

JP. Marszałek Seymowy w Zagaieniu swoim oświadczył, że JP. Minister do *Interesów Zagranicznych*, jest w chęci uczynienia Relacyi Stanom Seymującym, o czynionych Negocya-cyach z pośrednictwem Mocarstwami. Za usłapieniem zatym II. PP. Arbitrów z Głby Seymowej, też Interesła Zagraniczne ułatwiane były.

Po zakończeniu Interesłów Zagranicznych, y za przybyciem do Głby II. PP. Arbitrów, wniesienie uczyniono, ażeby *Miasta Duchowne*, y te, które od *Biskupstwa Krakowskiego* odeszły, a teraz pod Administracyą *Kommissyi Skarbowey* zosłaia, były porównane w Prerogatywach z *Miastami Wolnymi Rzpłtey*. Podane w tey mierze Projekta, były przeczytane, y wzięte są do Deliberacyi.

Seslyą Solwowano na dzień następujący, na godzinę 10.

Wypis z Listu z Kolonii d. 8. Września. Hrabia *Artezji* powrócił już do *Koblentz* nazad z *Pillnitz*, gdzie odebrał z frony Cesarza y Króla *Pruskiego* Deklaracyą pod dniem 27. Sierpnia z tym wyrażeniem:

„ Jako Monarchowie obadwa uznaią, iż stan niniejszy Króla *Intei Chrześciańskiego* interesnie wżyskich Monarchów *Europejskich*; Spodziewaią się też, że Mocarstwa inne, do których o wsparcie odezwę uczyniono, uznawly tenże sam interes, niezchęca odmówić użycia środków podług swey Potęgi naydzielniejszych, razem z wspomnionemi dwoma Panużaciami na przyprowadzenie Króla *Francuskiego* do tego stannia, ażeby Król *Intei* Filary fundamentalne Rządu *Monarchicznego*, zgodnie y z *Prawami Panużacych*, y z *Dobrem Narodu Francuskiego*, mógł w zupełney Wolności załadzić y utwierdzić. W tym przypadku Monarchowie obadwa spólnie z siłą należyta są gotowi czynić kroki dla dopięcia zamiaru tego; tymczasem zaś, dadzą swoim Woytkom Ordynanse potrzebne ku trzymaniu się w spobności do przedsięwzięcia kroków dzielnych. „

Wypis z Listu z Wiednia d. 5. Wrzes: Dzień 12. tego Miesiaca, iak głoszą, wyznaczony jest na Koronacyą Cesarzowey *Jeymci* w *Pradze*; Koronacya ta, nastąpi na usilne prożby y nalegania *Stanow Czeskich*. Ponieważ Cesarzowa *Jeymc* dozwoli się Koronować na Królowę; więc y na *Stany*, y na Królestwo w ogulności pada obowiązek wyznaczenia *Penfy* dla Królowey w stanie owdowienia, gdyż inaczey ta *Penfya*, mieysca nie ma.

Powszechnie rozchodzi się pewna ta wiadomość, że Cesarz u-

mówiwszy się z Królem Pruskim y z Stanami Rzeszy Niemieckiej, dzielne przedsięwzięcie kroki dla przywrócenia Królowi Francuz: Praw jego; lubo ta wiadomość, wątpliwości żadney nie podlega, zda się jednak, że grożąca Demokratom Burza, przed następującą Wiosną nie wybuchnie.

Posel Francuski Pan de Noailles, jednego po drugim Kuryera wysłał do Narodowego Zgromadzenia: z uwiadomieniem wszystkiego co się tylko dzieje; jaką zaś Rezolucyą toż Zgromadzenie przedsięwzięcie dla odwrócenia niebezpieczeństwa, które temuż Zgromadzeniu grozi? czas odkryje. Tymczasem Hrabia de Mercy d'Argenteau będzie czekał na Oddanie Konstytucyi Rektyfikowanej tak nazwanej, tudzież na Rezolucyą Króla, iaka wypadnie na nią, wtedy dopiero ogłosi on Propozycyę Związanych Dworów, które razem przez Deklaracyę Dworów Hiszpańskiego y Sardyńskiego wsparte być mają; Odpowiedź zaś, iaka nastąpi na te Odezwy Dworów, o dalszych ma stanowić krokach.

Z Schaffhausen w Szwajcaryi d. 1. Września: W Kantonie Berniejskim sekretny Spisek odkryty został na obalenie Królowej Konstytucyi, na zapalenie Arsenatu, y na wzniecenie Woyny Domowej. Przy tak wielkim niebezpieczeństwie, dało moc nieograniczoną Radzie Tayney, y Woyska odwrócić wybuchnienie ułożonego Spisku.

Z Paryża d. 4. Września. Dnia wczorajszego, około godziny 9. wieczornej, Deputacya od Zgromadzenia Narodowego wysłana, z osób 60. złożona, udała się do Króla Jmci, niosąc Nową Konstytucyą, przy licznych pochodniach y przy Assystencyi Gwardyi Narodowej. Przemowę do Króla Jmci (Ministrami y innym Państwem otoczonego) miał Pan Thouret w tych słowach: „ Reprezentanci Narodowi, przychodzą prezentować Waszey Królewskiej Mości Akt Konstytucyjny, który poświęca Prawa Preskrypey niecierpiące Ludu Francuskiego; który, oddaje Tronowi prawdziwą swą Godność; który oraz organizuje Rząd Państwa. „ Król Jmci na to odpowiedział w słowach następujących: „ Odbieram Konstytucyą prezentowaną mnie przez Zgromadzenie Narodowe. Dam na nią Rezolucyą iak w naykroćszym czasie, ile dozwoli potrzebne examinowanie rzeczy tak wielkiej wagi. Umyśliłem zostać w Paryżu. Dam moje Ordynanse Komendantowi Generalnemu Gwardyi Narodowych Paryskich. „ względem usług u mnie na Warcie. „

Z Peterzburga dnia 23. Sierpnia. Z Kuryerem przysłana tu jest wiadomość ważna, że Artykuły przedugodne do Pokoju między Imperatorową Jeymcią Rosyjską y Portą, dnia 11. tego Miesiąca od Xią-

żenia *Repriná* zostały podpisane, y wydano już z obu stron Plenipotencye do zawarcia ostatecznego Pokoju, ile możności, iak naysprędzey.

Z *Neapolu d. 16. Sierp: Francuski* Posel ieszcze się tu wprawdzie bawi, ale już w drogę wybiera się. Oddał on List Okolny od *Pana de Montmorin* przysłany (gdzie Postępowanie *Narodo: Zgroma: z Królem* jest opisane) *Ministrialiter* naszemu Ministrowi Kawalero-
wi *d'Acton*, który mu wyraźnie odpowiedział: „Ze może oznaymić „ swoim Pryncypałom, iż *Francuski* Narod, po wszystkich częściach „ Królestwa *Neapolitańskiego* y *Sycyliskiego*, za swoje z Królem ob- „ chodzenie się, słusnie jest ohydzony, oraz y dla tego, że tenże „ Narod, przez *Emmissaryuszów* y przez *Pisma*, niezgodę, rozruch, „ y zamieszanie, po innych Kraiach wzniecać uśluie. „ Przy tey okazji, Minister nasz powiedział także *Posłowi Francuskiemu*, że już wydał rozkaz na aresztowanie pewnego przy *Konsulacie Francuskim* w *Palermo* zostającego *Kancellarysty*, y na przykładne ukaranie ie- go za to, iż buntownicze tam prowadził mowy.

Z *Bruxelli d. 3. Wrześ: JX. Brancadori*, w Charakterze *Papieskie- go Nuncyusza* rezydujący w *Leodyum*, wkrótce ztamtąd do nas w tymże charakterze jest spodziewany.

Kontynuacya Traktatu Pokoju między Austryą y Portą.

10mo. *Kommandanci y Gubernatorowie* Państw obudwu przy *Granicach*, będą osobicie w odpowiedzi, względem przywrócenia nieodwłocznie powłzeczego porządku, y *Publiczney Spokojności* dobrego *Sąsiedztwa* y względem ukarania *Barzycielów Spokojności*.

11mo. Ciż *Kommandanci y Gubernatorowie*, wszelkile możności dadzą *Protekcją* *Pod- danym Strony* drugiej y *Handlowych* lub innych *interessach* w *Kraiu* wewnątrz lądem y wo- dą *podróże* odprawiającym.

12mo. Co się tycze *sprawowania Katolicko-Chrześcijańskiej Religii* w *Państwie Ottomaniskim*, *tey Kapłanów, Kościołów, Pelgrzynowania* nabożnego, *Porta* odnawia *Przywileie* w *IX. Arty- kule Traktatu Belgradzkiego* zawarte, tudzież wszystkie w *tey mierze* *Przywileie* późnię- jsze przez *Fermany* nadane.

13tio. *Strony* wzajemnie posłały sobie *Ministrow* drugiej *Rangi*, tak przy *okoliczności* *Pokoju*, iak dla *doniesienia* sobie wzajemnie, *zwyczajem* dawnym, o *wstąpieniu* na *Tron*; *Min- istrowie* ci *zwykłym Ceremoniałem* przyjęci będą.

14to. W ciągu dwóch tygodni, od *daty* *Podpisu*, albo skoro można, y *prędzey* ieszcze, *Ratyfikacye* mają być *zamienione*.

Do *tego Traktatu* przyłączono ieszcze *Konwencyą* osobną względem *oznaczenia* *gra- nic* w *siedmiu Artykulach* zawartą. W *Artykule* drugim *tey Konwencyi* obwarowano, że *Mia- sto y Grunta Starcy Orsowy* aż do *rzeki Czarna*, zostaną w *Poslesli* y *Udzielności* *Dwora Ce- sarskiego* tak, że *Czarna* na *tey stronie* zawsze będzie *granicą* *Monarchii Austryackiey*, z *wa- runkiem* jednak, że *Dwór Cesarzki* nie będzie mógł *ufortyfikować* ani *starego Miasta Orsowy*, ani *inney* *jakiey części* z *gruntów* *ustąpionych*. *Mała* owa *równina* *ciągnąca* się ku *Fortecy*, na- przeciwko *Wyppy Orsowa*, ma być *odtąd Neutralna, Udzielność* *tey do* *nieczyiey Strony* nie będzie *należała*, y na *zawsze* *zostanie* *puszą* y *nie* *osiadłą*. W *Artykule* *trzecim* *uregulowano* *granice* względem *Dystryktów* przy *lewym brzegu* *Rzeki Unna* *położonych*, a to według *Geo- graficznej* *Mappy*, do *Artykulu* *tego* *przyłączoney*. KONIEC.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 24. WRZEŚNIA ROKU 1791.

Kancellarya Kommissji Rzpltey Skarbu Kor: Kwarciarna, na mocy Dyspozycyi Kommissji Skarbu Kor: pod dniem 5. Mca Września Roku bieżącego zapadłej, donosi Publiczności, iż Licytacya Królewzczyzn pierwszej Wsi *Palutynce*, w Województwie *Podolskim* Ziemi *Kamienieckiej* leżącej, Intryaty roczney *post Expensas* Zł: Pol: 25. gr: 6. Drugiey Woytołstwa w *Zyczynach* w Województwie *Sandomir: Powiecie* *Wiśle: Staroście* *Szydłow: leżącego* po śmierci Ur: *Szymona Czarnieckiego* wakującego, Intryaty Roczney *post Expensas* Zł: Pol: 106. gr: 20. Lustracyami ostatnimi na gruncie sporządzonemi wyprowadzonych mających, na dniu 21. Mca Listopada 1791. Roku publicznie w obliczu Kommissji odprawować się będą. Zyczący sobie też Królewzczyzny licytować, *Attestatum de sufficiens pignore* od Ziemstwa lub Grodu *proprui districtus* podpisane w Kancellaryi Kwarciarna: na 3. dni przed Licytacyą złożyć i na Terminie Licytacyi wyżey oznaczonym sami ośobiście lub przez swych umocowanych Plenipotentów stawić się ią obligowani.

Od dwóch tygodni zginął stary *Mops* wielkości średniey płowey szerści, z zwisłemi uszami, z pyłkiem czarayni, kilka zębów nie mający. Kto go znalazzsy przyflawi do Burgrabiego w Pałacu *Borchowski* na *Ulicy Kapucyńskiej*, albo iakiekolwiek wiadomienie o nim dać potrafi, znaczną weźmie nagrodę, przy zamilczeniu donosiciela, gdyby tego domagano się.

Z Rezolucyi Urzęda Miasta *Pragi* Juryzdykcyi Biskupstwa *Kamienieckiego Podolskiego* pod dniem 12. Miesiąca y Roku terażnieyszego 1791. zapadłej, a na żądanie *Sukcesorow Małowski*, Dworki tychże z zabudowaniem wszelkim, Ogradami y Polem &c: na *Ulicy Zarawskiej* pod Nrem 40. sytuowane, przez Urząd tamteyży przez publiczną Licytacyą na dniu 16. tego Miesiąca na *Ratuszu tamteyżey Juryzdykcyi* po obiedzie o godzinie 3. więcej dającemu sprzedane będą.

Jest *Karcła* nowa do sprzedania za pomierną cenę; kto by sobie życzył nabyć, może ią widzieć u Pana *Łazewicza* *Lakiernika* na *Kozłarach* *Gwardyi Litewskiej*; a godzić się za nią u Pana *Tuppo* w *Kamienicy JP. Przędzińskiego* przy *Bramie Krakowskiej* Nro 534.

Pod N. 275. w *Kamienicy Szl: Likowskiego* znajduią się dwie karety, jedna ze wżyszkim odnowiona, druga nieco zażywana, do przedania, z koniami lub bez koni. Kto by sobie nabyć życzył, od tegoż *Szl. Likowskiego* udać się może, tamże o cenie przyzwoltey się dowie.

Przewodnika Warszawskiego, Nr VI. wyłzedł już z druku, zaymuje w sobie: 1. *Specyfikacyą* *Stancyi* do naięcia teraz będących. 2. *Specyfikacyą* *Ludzi* potrzebujących *śłużby*. 3. *Mieysca* pożyczania *pieniędzy*, ten Nr: koszt: gr: 15. *Dziennika Handlo: Część* IX. na 15. *Września* wyłzła z druku, zaymuje w sobie: *Projekt* *Kompanii* *Kraiowey* *Ekonomiczney* pod znakiem *Orderu* *S. Jzyd* ra *Oracza*, ta część kosztuje *Zł: 2.* *Obu* *tych* *Pisim* *Expedycya* na *Krakowskim* *Przedm:* Nro 566.

Dwóch *Ludzi*, z *Krakowskiego* jeden, drugi z *Włodzimierza*, mający po lat 18. lub 20. przyjęci do *śłużby*, jeden w *Warszawie* *Michał* z *Włodzimierza* bladey twazy, oczy błękitne iak *skrawe*; drugiego *Szczepana* *twarz* *blada*, *włosy* *rozpuszczone*, *Ci* *przyjęci* do *śłużby*, *krótko* *śłużąc*, *pozabierali* *Panu* *swemu* *nowe* *Kurtki* *krapotowe* *czerwone*, *obizlegi* *zielone* *kamizelki* *białe*, y *spodnie* *białe* *po* *polku* *zrobione*; *zabrawszy* *też* *innym* *śłużącym* *pieniądze* y *rzeczy* *ufzli*. Kto by takowych znalazł lub wiedział, będzie miał nagrody *Zł: 180.* za przyflawieniem onychże do *Nadarzyna* o mil 3. od *Warszawy* do *JP. Pułkownika* *Piotrowskiego* lub też o obwieszczenie onych uprasza.

Elzbieta z *Beggertów* *Ehlertowa* primo *roto* *Seidowa* wżedłszy w *Małżeństwo* z *Gospodarzem* *Krystyanem* *Ehlertem* już przed lat trzy iego odstąpiła y ze wsi *Łaszku* wyięchala; *zapozywa* się tedy na *Instancyą* *Męża* *opuszczonego* do swego *Konfytora* *Ewangelickiego* *Warszawskiego* *Nieodmiennego* *Auszburkiego* *Wyznania*, mająca *wyznaczone* sobie do *stawienia* się następujące terminy: *dzień* 13. *Miesiąca* *Pazdziernika*, 13. *Grudnia* 1791. a 14. *lutego* 1792. Jeżeli nie ranie będzie *Kontumacyjne* *in Ordine* *rozvodu* *sądzona*.

Na mocy *prorogacyi* przez Urząd *Sołtycki* *Kolonii* w *Białotce* będącey *uczynionej*, *Włoka* tamże będąca *Wangierowska* czyli *Szmelngowska* tamżę *znaydująca* się, z *zabudowaniem* wszelkim dawniey już przez *Dekret* na *Licytacyą* *determinowany*, przez tenże Urząd na dniu 29. tego *Miesiąca* o godzinie 3. po *południu* więcej dającemu *sprzedana* będzie.

będzie powiększona liczbą Deputowanych do Ludności uproporcjonowana. Ordynaryjne Legistatury nie będą mogły Artykułami *Konstytucyi* wyciągającemi poprawy zatrudniać się pierwicy, iak w ostatnich dwóch Miesiącach każdego Zasiadania &c: Interes Ludu *Francuskiego* wymaga tego, ażeby Sprawowanie Udzielney Jego Władzy, było zawieszony; żadna zatem Propozycja do rewizyi niektórych ku poprawie Artykułów *Konstytucyi*, nie ma być uczyniona przed Zgromadzeniem Legistatury czwartey. Tym Dekretem ostatnim, *Francuska Konstytucya* została teraz zupełnie już skończona.

Dopiero Pan *Beaumez* uczynił Raport Jmieniem *Deputacyi Konstytucyney*, o sposobie, iak Królowi Sprawowanie swey Powagi y Wolności ma być przywrócone, y *Konstytucya* ku przyjęciu iak temuż Królowi ma być oddana. Po skończonym Raporcie Pana *Beaumez*, dekretowano na wniesienie iego co następuje: (1) *Deputacya* będzie nominowana, która Królowi Kartę *Konstytucyjną* ku przyjęciu odda. (2) Król przesłany będzie o wydanie wszystkich rozkazow dla iego Gwardyi, y dla *Dostoyności* iego Osoby; iakie osądzi za dogodny. (3) Jeżeli Król dopełni żądania *Francuzow*, y przyjmie Kartę *Konstytucyjną*, tedy przesłany będzie, o wyznaczenie dnia, y ułożenie Ceremoniału, iak uroczyste w obecności *Narodowego Zgromadzenia* zechce Przyjęcie *Konstytucyney* Kro-

lewskiej *Dostoyności*, tudzież *Obowiazek* dopełnienia *Powinności* oneyże, oświadczyć y deklarować. Dopiero po niektórych sporach dekretowano ieszcze co następuje: *Karta Konstytucyina* wtedy dopiero Królowi będzie oddana, iak ieszcze raz zostanie przeczytana, po zaszley oraz przez *Zgromadzenie Narodowe* *Deklaracyi*, że *Zgromadzenie* już nic więcej do przyłączenia teyże *Karcie* nie ma.

Jeszcze wczora wieczorem po skończoney *Sessyi Narodowego Zgro: Pan la Fayette* na mocy zapadłego Dekretu, wnętrzną z Pokoju *Królewskiego* ściągnął y odjął *Wartę*, która dotąd Króla *Jmci* w *Niewoli* iego pilnowała. (Tę *Niewolę* *Królewską*, *Pan la Fayette* zwykł był nazywać *Le sommeil nécessaire*; to jest: *Sen potrzebny*.)

W *Awenionie* wżysztko jest w wielkim nader zamieszaniu. *Znakomici* *Mieszkańcy* z *Miasta* wynieśli się. *Urzednicy* *Municypalni* w areszcie są osadzeni, y nasi *Komisarzy* nie są w stanie usmierzenia rozruchów.

W *Toulon* d. 23. zeszłego *Miesiąca*, przy rozruchu znacznym, przyszło do rozlania krwi, gdzie 12. ludzi życie utraciło.

Posel Hiszpański, y *Małzonka* iego, pojadą do *Nizza*, y według wszelkiego do prawdy podobieństwa, niepowrócą tak prętko nazad do *Paryża*.

Karta Konstytucyina, iak dziś głoszają, Królowi d. 5. tego *Miesiąca* ma być oddana.

Refzta Artykulu z Pragi.

Wczora po obiedzie, Cesarstwo Ichmość ruszyli zbliżając się do *Domu Gwolidów* przed *Pragą*, tam w Paradyzie stojąc Gwardye, Muzyka Wojskowa, y nieustannym biciem z harmat głofily przybycie Cesarzki, y Solenny Wiazd do *Pragi*, który następującym porządkiem został odprawiony: — Na samprzód poprzedził Wydział Kawaleryi z sztandarami y dobytemi Pałazami, dopiero iechała Kawalerya Mielka z trębami, kotłami &c: następowało 9. Cesarzkich Bereytarów, 12. Konii powodnych Cesarzkich z czarnemi czaprakami futro złotem wyzywaniem; daley 6. Trębaczów, Pałkierz jeden, y rozmaici Furryerowie Dworscy; za temi iechały Konno rozmaite Osoby do *Stanów* wchodzące, dopiero pozaworne y sześciokonne szły karety z Urzędnikami Krajowemi, Podkomorzemi, Tajnymi Konfilyjarzami, Biskupami &c: poprzedzone od Liberyi; za temi ciągnęły się Karety Paradne Xiążąc wprakami Rang i ch Domów, z naykosztowniejzemi Ekwipażami. Liczba Paradnych Karret wynosiła do 89. liczbę zaś koni 500. rachowano: służących zaś w naykosztowniejzych Liberyach, z Urzędnikami Xiążących Dworów, do 800. osób naliczono. Tu dopiero następował Dwór Cesarzki, poprzedzony od jednego Bereytera y 12. Liberyi Ochmistrza Nadwornego Xiążęcia *de Stabremberg*, z niemi w Karocie sześciokonnej iechał sam Xiąże *de Stabremberg*, daley szło 26. Cesarzkich Lokajów; Kareta Sześciokonna z 24. Szambelanami; Kareta druga Sześciokonna, w której siedzieli Naywyższy Podkomorzy Xiąże *de Rosenberga*, Marzałek Nadworny Hrabia *de Kaunitz*, y Ochmistrz Nadworny Cesarzowej Hrabia *de Thurn*; daley następowali Heroldowie *Węgierscy*, *Czescy*, y *Austryaccy* z Łaskami swemi w Ubiarze Ceremoryalnymi; za niemi dwaj Heroldowie Cesarstwa; po których dopiero Kareta szła Cesarza, gdzie Monarcha siedział po stronie prawey, po lewey zaś siedziała Cesarzowa. Za Karetą, dookoła Drabantami otoczona, iechał na koniach Podkoniułczy Naypierwszy, y Kapitan Gwardyów; daley Paziowie z swymi Guwernerami, Konne Gwardye Cesarzki, y *Węgierska* w Paradnych Mundurach Galowych, z Trębami y Kotłami; rozmaite Karety z Damami Dworskimi; Poiazd Cesarzki Podrożny, y Poczmaystrami y 12. Pożylionami otoczony; Wydział Kawaleryi Paradę tę zakończył. Przy Bramie stojąc Magistrat, prezentował Cesarzowi Jmci Klucze Miasta, poczym z odkrytą głową przeprowadzał Karetę Cesarza: aż do Kościoła Zamkowego. Konfrater-

nie y Cechy z Chorągiewami y znakami swoimi, stały po Ulicach ulżykowane; Deputacya *Zydów* w ubiorze Szabasowym, z Dziećmi *Zydowskiemi* jednolitaynie ukroionemi, Cesarzowi swą uniżoność oświadczyła. Przybywszy Kareta Cesarzka na to miejsce, gdzie *Kopusz Akademickie* stało zgrupowane, zatrzymała się nieco, y Rektor Akademii *Lacińską* miał Mowę do Cesarza, na którą Monarcha po *Łacinie* odpowiedział. Przed wycieciem do Zamku, tuteyżza Generalicya, y dwa Bataliony Granadyerów paradowały. Przed Dziedzińcem Kaplicy *S. Wojciecha* witali Cesarza Jmci Kawalerowie *Złotego Runa*, Kawalerowie Wielkiego Krzyża *Orderu Maryi Terezy* y *S. Stefana*, Tajni Konfilyjarze &c. Naywyższy Burgrabia miał także Mowę po *Czesku*, na którą Cesarz po *Niemiecku* odpowiedział. Dopiero Cesarz wysiadłszy z Karety, udał się w Asystencyi całego Dworu, ku Kaplicy *S. Wojciecha*. Przed Kaplicą czekali Arcybiskupi *Praski* y *Ołomuński*, Biskupi rozmaici, Kapituła Katedralna na Cesarza, który pod Baldakinem zatrzymał się. Cesarzowa stanęła po lewey stronie Monarchy wlecząc nieco o krok jeden, y dopiero Arcybiskup *Praski* Powitanie uczynił do Cesarza w języku *Lacińskim*, na co Monarcha po *Łacinie* odpowiedział. Dopiero uklęknąłszy Cesarz y Cesarzowa, całowali Krzyż od Arcybiskupa im podany, a od Cesarza *Karola IV.* Kościolowi darowany. Ztamąd szła Parada daley do Kościoła. Przed Kościołem stojąc Arcybiskup wodę święconą dawał Cesarstwu Ichmości, którzy wszedłszy do Kościoła, udał się wprost do Oraterza przed Wielkim Ołtarzem przygotowanego. Tymczasem Kotły y Trąby słyżec się dały, a Kapella Nadworna spiewała: *Eccē mitto Angelum &c.* Arcybiskup zaś *Te Deum laudamus* intonował, podczas którego nieprześcannie z harmat bito. Z Kościoła udała się Parada Zamkowym Gankiem na Pokoie Krolewkie, gdzie w Pokoju Zwiernadłym naydyfilyngwowańsze Damy Zgrupowane, swą Attencyą Cesarstwu Ichmościom oświadczały, y tym sposobem zakończył się ten Wiazd Uroczysty. Zaczawizy od dnia 10. aż do dnia 17. Września, Cesarz Jmci od godziny 9. ranney codziennie będzie dawał Audyencyą. Wiazd Cesarzki odprawił się tu w porządku iak naylepszym pod licznymi okrzykami: *Vivat Leopold II.* Arcy Xiążęta z Arcy Xiążęniczkami przypatrywali się całej tej Parady do *Domu Xiążęcia de Mansfeld*. Dzisz Arcy Xiążęta *Franciszek, Karol*, y *Jozef*, konno oglądali tuteyż Okolice. Około godziny 2. po południu był Stół otwarty, gdzie każde o przypuszczono.

Dnia 10. Września Roku 1798.

Od dnia 25. Sierpnia, skoro się tu rozgłosiła wieść o nastąpić mającym przybyciu JO. Xcia Jmci Marszałka Konf: Litt: miasto tuteysze pokilkokrotnie na przeciw niego wychodziło, na dniu 28. dopełniło się powszechne oczekiwanie, za zbliżeniem się swoim o mile od Wilna, JO. Xiążę Jmć spotkany został, najprzed przez wszystkich Officerów Garnizonu tuteyszego konno wyjeżdżających, słysząc się potym dały armaty tak Mieyskie iako i Cekauszowe, przy Poulence zaś zastał Xiążę Jmć znaczną część Woiewództwa tuteyszego Obywateli, tudzież cały Magistrat y wszystkie Cechy, z Chorągiewami, Kapellą y bembnami, użykowane. Imieniem Miasta powitany został od Jmci Pana Sidorowicza Pisarza Miasta tuteyszego Wileńskiego, a potym przez tych wszystkich y niezmierną liczbę Pospolstwa do mieszkania swojego odprowadzony. W dni następne, zatrudniał się Xiążę Jmć Lustrowaniem Exercerowaniem y examinowaniem Korpułów y Reymentów pod Jego zostających Komendą, y które nie tylko na Szefa, ale w całej Publiczności zasłużyły pochwałę.

Dzień siodmy, słodko pamiętna Rocznicą Elekcji Najjaśniejszego Pana, iako najuroczystey w naszey obchodzony był Stolicy, a najprzed Uroczystość ta o świtaniu dwuchsetnym z armat biciem ogłoszona, toż następnemi Akty pomnożoną została; gdy się już na 10tą rano zabierało, Xiążę Jmć w gronie licznie zebranych już Posłów na Sejm, y Urzędników Woiewódzkich, już Rektora z Akademią, już Kommissyą Cywilno Woyskową, Officerów tuteyszego Garnizonu, innych dystyngwowanych Osób, ruszył się pieszo idąc z Posłami do Kościoła S. Kaźmierza, gdzie Magistrat Sessjonalnie zasiadłszy; a gmin ludu Mieyskiego przed tenże Kościół na Rynku z Cechami zebrany czekał. Stanowłszy tam Xiążę, wraz z swą całemu Narodowi znaną dzielną wymową, serca przytomnych Monarsze swoien użycliwych, a Prawo nowo ustanowionego Rządu za najświętsze czczących, ku żywfzey ieszcze czci y życzliwości zagrzałszy, toż o przyięcie do Prawa Mieyskiego y Siebie, y z nimże wespół przybyłych, prozbę przelożywszy, czytany Akces do pomienionego Prawa, usty w głos z innemi powtórzył, y ręką w Xiędze Mieyskiej podpisał. Co uczynili y przytomni Posłowie Kommissarze Cywilno Woyskowi, Akademia, Officerowie

wie Korpusu Artylleryi, Inzyniery y Reyment 7my. Tudzież wielu Dytyngwowanych Obywateli, tu Jmć Pan Sidorowicz Pifarz Magistratu Wileń: Imieniem Magistratu y całego Miasta, pięknie ułożoną mową, iako nyczulszą z tak przezacney Obywatelskiej liczby oświadczył radość, tak za powrócone dawne swobody Miastom nayżywszą wdzięczność Nayiaśnieyszemu Panu y Stanom Seymującym winną naręku złożył tego, który na czele tey, tak dla Narodu zbawienney roboty współ z innymi stanów. Po zakończonym zaś tym czasie, wraz ze wszystkimi Przytomnymi y z całym Magistratem w asystencyi Cechów, licznym otoczony Ludem, udał się Xiążę do Kościoła Akademickiego S. Jana, gdzie naygłębsze niofąc Bogu dzięki za szczęśliwie nam Panującego Króla, Mszy Stey słuchał, po której miane było Kazanie przez JX. Tomaszewskiego Doktora Filozofii Vice-Professora w Akademii do tey okoliczności stołowane, w ostatku *Te Deum Laudamus* Intonował JX. Wolczacki Biskup *Tomażyński* przy biciu z armat; y dawaniu ognia Przez Pułk 7my z ręczney strzelby, po skończonym Nabożeństwie wszystkich przytomnych Gości y Magistrat wraz z Sędziami appellacyjnymi wydziału Wileń: na Obiad do siebie zaprosił, pod czas którego spełniano vivat Nayiaśnieyszego Pana, nowej a szczęśliwey dla Narodu Konstytucyi, y samegoż Narodu, y Jego po nysłałości, Stanów Seymujących, Marszałków Konfederacyi obojga Narodów, Przy rzęśitym z armat biciu y odgłosie Kapeli. Po obiedzie nastąpiła Rewia Generalna za Zielonym Mołtem przez Artylleryę y Kor. Inzynierów y Regimentu 7me: W. X. Lit: Garnizon cały podzielony był na 5. batalioników, z których 4ma atakującemi Komenferował sam Xiążę Jmć General Artylleryi, w piątym zaś broniącym Wilna, Woysko, Jmć P. General Major Kowman. Ten nayprzód bronił przejścia mostu, potym zaś cofnął, y most zrzucił, nieprzyjaciel go naprawił, przeszedł, y gdy całą nacierał linią, nastąpiły pod ów czas różne sposoby wzięcia ieden drugiemu Flanków, cofnął się pod ów czas Garnizon Wileń: pod Redutę, odkrył ją raptem y z działobitney raził nieprzyjaciela, gleyt gdy ten bardziey nacierał zamknął się, broniąc w Reducie, która z 3ch stron atakowaną została, lecz z iedney strony gęsty ogień, z drugiey wilcze iamy, a z frontu zapalone trzy Fugalsy, przymusiły go do cofnienia się, nakoniec drugi szturm przypuszczono, ochotnik za pomocą Drabin wpadł na wały, a tym czasem Ciesle z czwartey strony Rogatki odrabiali, y tak wziętą została Reduta, po czym ufzykowane w paradzie całe Woysko, prowadzone przez Xcia Jmci przed publicznością tuteyszą defilowało, Spektatorów była moc niezmierna, a widok nowy uobliwie zaś Caota, wesołość, zręczność, nową prawie

zaciągniętego Ludu, który zdawał bawić pracując, całą cieszycę Publiczność.

Po zachodzie słońca, ukazało się miasto pięknie uilluminowane, a ośobliwie Ratusz y Akademia, każdy Obywatel zdawał się przed innymi ubiegać, żeby w gustowney domu swojego illuminacyi okazał swą czułą radość y wdzięczność Najjaśnieyszemu Panu y swojemu Marszałkowi, iako pierwszym na czele Seymujących Stanów (prawcom) uszczęśliwiający Konstitucy Narod Polki; tę illuminacyą oglądawicy Xże z zupełną satysfakcyą, udał się na Bal z kolacyą przez miasto dawany: który przy tańcach y gęstym z armat mieyskich biciu aż do świtu był przeciągniony, Lud zaś mieyski przez całą noc przy bębnach y muzyce wśzystkie obchodząc ulice, napełniał miasto nieustannymi okrzykami. vivat Król, vivat Marszałkowie, vivat Narod, vivat Konstitucya &c: w następny zaś dzień dawany był Żołnierski traktament dla całego Woyska pod Poulanko rozłożonego, gdzie z rozkazu Xcia Jmci przygotowano pieczone woły, chleby, y trunki w obfitości, a Żołnierz tym prostym ale szczerym sercem, którym chce bronić Oyczyzny, wykrzykiwał vivat Król y Oyczyzna. Spiewali tamże po Chorągwiach różne piosenki z umysłu porobione; wielbiąc Króla, Seym y szczęście Narodu, na którym traktamencie przytomny Xiążę pomnażał weselości Żołnierstwa, którzy w obecności Szefa swojego spiewanemi okrzykami, y muzyką dziwnie przytomnych gości y Lud zgromadzony kontentowało, w liczney odprowadzający go kompanii y nieustannym z armat biciu.

Main body of text, consisting of several lines of faint, illegible script. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the reverse side.

Bottom section of text, also consisting of faint, illegible script, likely continuing the mirrored text from the reverse side of the page.